

Womhaj Bóh!

Czytło 51.
23. dez.

Łétnik 10.
1900.

Szerbiske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Ssmolerjez knihiczišcežerńi w Budyšchinje a łu tam doštač ła šchtwórtlětnu pšchedpłat 40 np.

4. njedžela adventa.

Łil. 4, 4—7.

„Wješelcže ło w tym Ānješu a łašo praju ła, wješelcže ło. Wašcha měrnoscž budž suajom-na wšchitkim ludžom. Tón Ānješ je blisko. Nještarajeće ło wo nicž: ale njech we wšchěch wězach wašche próštwy w modlenju a žadanju i džakowanjom pšched Bohom šjawne budža. A tón měr Boži, kotryž wyschšchi je, dnyžli wšchitkón rošom, wobarnuj wašche wutrobny a wašche myšle w Āhryštušu Ješušu.“

Je cžežko nimo hieč pšchi tutym šwjatym tekježe na šchtwórtny advent; wón wjedže nam cžakaze Bože džěcžo blisko durjam, hdžež ło hodowne wobradženje pšchihotuje a da nam pšches mało wotewrjene durje do hižo šwětleje štwy pohladacž. Słhšchmy, šchtož našch Luther wo tutej epistoli pišche: Āšchescžijenja łu šbóžny lud: cži móža ło we wutrobje wješelicž a šhwalicž, rejwacž a škaacž. To ło Bohu derje lubi a wofšchewi našche wutrobny, hdžž ło je šwojim Bohom hordžimy a wješeli i nim šmy. Šchto čhył ja wšacž ła to wješe, ło je mi mój Ānješ a Bóh wšchěch jandželow i pšchecželam ščinił, haj, nje-bješa a šemju, haj, mojeho lubeho Boha a Wótza w nje-bješach? Duž dyrbjeli my škaacž a wješeli byčž, a nje-dyrbjało našche žiwjenje nicž druge byčž hacž lute halleluja, kaž wone tež je. Šwětnje žiwjenje je mi šrudoba, ale šchescžijanštvo reka halleluja, pšchetož wone ma hnad-

neho Boha a tón reka Šmanuel: Bóh i nami, je wěcžnje i nami a je prajił: Ty dyrbišch do muje wěricž, dha budže tebi hrěch wodaty, šmjercž cži njedyrbi nicž cžinicž a ty dyrbišch herba njebjěšeho kraleštwa byčž; a na tym nicž njeleži, ło nimašch tajke kubło kaž bohatty Turka, pšchetož to je Bože kubło, ale jow pšchinješu tebi wěcžne kubło, šwojeho jenicžeho šyna; tón dyrbi twój byčž. Šchto je bohatty Turka a kžězor porno temu? Prošcherjo łu, pšchetož woni maja kruč, kotryž je jim Bóh tón Ānješ i hnadu dał. Ale ja šym bohatty, móžny, pšchetož ja mam teho Ānješa, kž mi bohacžišche dary dawa, kotrež ło jow šapocžnu, ale tam ło prawje dofo-njeja. Duž dyrbimy wješeli byčž, Boha teho Ānješa šhwalicž a ło jemu džakowacž; pšchetož my mamy polnošcž a wšcho to kubło je našche. Šwětnje wješele šteji dženska, jutije wone spada. Ale jow je tež šlužobny wotrocžł bohacžišchi hacž kžězor a kral; pšchetož wón ma Ānješa wšchěch knješow ła šwojeho hnadneho Boha, hacž runje tak wjele nima kaž turkowški kžězor. Tón dyrbi prjecž a cžerwje jeho šežeru. Šchtož wot teho šwojeho ła šwój brjuch njenaložuje, to woštanje w kašcžu; a byrnjež wjele wysche měl, dha tola nicž šobu njewošmje, ale dyrbi wšcho tudy šawoštajicž, wošmje runje tak mało šobu, kaž kžuda šlužobna džowka.

Duž praji šwjatny Pawoł: Budžcže wješeli, pšchetož wy macže wulke kubła, šče bohaczi, macže teho Ānješa, tón njecha wot waš prjecž, ale čže pola waš woštacž hacž do wěcžnošcže. Šłaj, to je něł šchescžijan, ška-

f wjeſelom pſched Bohom f kſwalenjom a dſakowanjom, cſini ſwěru ſwoje dſeło, ſłuſi na ſwěcſe a njećini niſomu njeprawdu. Ale ſwět hromadu hraba a drapa a njemoſe ſo naſhęćić; tola wjaſy ſobu njewoſmje hać ſchtoſ na ſebi ma a f tym je nimo. Schto pomha jeha drapanje a hrabanje bęgarſej a burej? Sę=li pať kſheſęćijan, ſnajeſch=li teho ſnjeſa, dha dyrbi twoja wutroba wjeſele prajicſ: ſa njecham niſoho ſjebacſ; wſchaf mam ſnjeſa, tón rēka ſmanuel (Bóh f nami); na tym mam doſęć. Wón budſe mi teſ jęſęć a picſe dacſ, mje njewo=puſhęćić, a mi teſ dohęće dacſ.

Duſ njetrjebamy ſo ſtaracſ, dofelſ mamy teho ſa Wótſa a hoſpodarja, kiſ ma wſchitke węſy w ſwojej ruſy, teſ tyſ, kiſ nam nęſchto woſmu a nam ſchtođſa, je wſchēm jich kłbom; ale chſemy pſchęzo wjeſele na njeho hladacſ a pſchęćiwo wſchēm cſłowjeſam męrnj byęć, jaſo cſi, kiſ ſu węſęći, ſo ſmęjemy doſęć na cſęle a na duſchi a naj= wjaſy, ſo mamy hnadneho Boha: cſi, kiſ jeha nimaja, dyrbiſa drje ſo ſtaracſ. Maſcha ſtarocſę dyrbi ta byęć, ſo ſo njeſtaramy a jenoſ w Boſy wjeſeli f cſłowjeſami męrnj ſmy; wo tym praji teſ 37. pſalm (ſcht. 25.): „ſa ſym młodny był a ſym ſo jeſtaril, a njeſym hiſchęce niſdy wiđſal, ſo by prawny był wopuſhęćeny, abo jeha ſymjo khlēba pytało.“ A 40. pſalm (ſcht. 18): „Tón ſnjeſ pať ſo ſtara ſa mnje.“

Tať daloko naiſch Luther. Ty pať, mój luby kſhe=ſęćijano, chſyl ſebi dſenſa ſchtyri adventſke praſchenja pſchedſtajicſ: 1. Mam ja tola wulke męrne wjeſele na tym ſnjeſu? 2. Je moja męrnocſ teſ wſchēm ludſom ſnajomna, nuſſkach a wonkach moſeho doma? 3. Je to wulka ſtarocſę Bōſa, kotraſ je ſa moſu ſbōſnoſęć ſo ſtarała, teſ mje wucſiła, wſchitke moſe ſtarocſę na njeho cſiſhęć? 4. Je męr we moſej wutrobje, w domje, w ſylm žiwjenju, ſnjeſowy męr, kiſ je wſchſſchi hać wſchitkón roſom?

O Bóh luby ſnjeſ cſi pomhaj, ſo prawe wotmoł=wenje na tele praſchenje namaſſch.

Hamjen.

Hodowny muž.

(Hodowne powjedancſko, węrnj podawſ.)

Bęſche Bōſu nōſ wjećſor. Ma wulſim hodownym hermanſu w Hamburgu bęchu pſchedawanſke budy ſacſinjene a pſchedawarjo bęchu domoj ſchli, ſo bychu teſ Bōſu nōſ ſwjećſili. Teſ naj= mjeſſchi mjeſ pſchedawarjemj bęchu ſwoje powoſtanci tunich hrajkow hromadu ſeſbęrali a cſehnjęchu f ſwojej kſhudej domiſnje, jeni ſbōſowni, dofelſ bęchu ſtoro wſchitko roſpſchedali, druſy pať ſrudni, dofelſ bęchu mało abo ſtoro ničſo pſchedali.

Teſ Hanſt a Marſa bęſchtaſ ſo na dompuć podałoſ. Wonej bęſchtaſ tať mało pſchedałoſ, a męjeſchtaſ ſwoje męſchki hiſchęce nimale polne pſchedawanſkeje tworj: mužikow a klantow. Aſch, na hermanſu bęchu wjele rjeſſche klantj, hać jeju proſte a njenahladne węćſi, kotreſ bęſche jeju macſ we kōſu (wona bęſche kſhora) f piſa=nych ſattunowych lapkow ſeſchila. Storo niſtō njechafſche Marſyne klantj męćſ, hać runje wona njeſprōſniwoje proſcho ludſi namoł=weſche, kupowacſ. Hanſt pať bęſche wjaſy ſbōſa męł ſe ſwojimi ſlowkowymi a roſhufkowymi mužikami; w jeha dſhſſaku klinkotachu nęſotre niſlowe ſwětke pjenjeſy.

Nęť ſtupaſchtej dſęćę ſo f rucſkomaj dſerſo pſches cſiche ſe ſnēhom pſchifryte haſy; ludſo bęchu nęťſo f wjeſſcha wſchitſy doma piſchi wobradſenju.

Kajſe bęchu hewať haſy tať cſmowe ſe ſwojimi ſtarymi ſchęrymi kſęſemi a kōncſojtymi ſwiſlemi. Dſenſa, hđſeſ bęchu wſhōke tſęchi f bęłym ſnēhowym wodſęćom pſchifryte, a ſkote hwęćſi ſe ſwojej blyſkotatej kraſnoſęcu na nje dele ſwěcſachu, ſo wone ſpodſiwnje pſchęćelniwo ſdachu. A nęť płomjenjeſche ſo

hiſchęce ſa wotnami wobſuſłaza ſwětloſęć, pſchetoſ nuſſka wſchudſom Bōſodſęćowj ſchtom ſaſwěcſachu.

Hanſt a Marſa ſtejeſchtaſ cſiſche a hladafſchtaſ dſiwajo f jaſnje roſſwětlenemu wotnu rjaneje kſęſe horje. ſaſna ſwětloſęć padaſche runje na ſamjeſtnu poſtawu, kiſ piſchi muri doma ſtejeſche: macſeť Bōſu f Jeſuſ-dſęćatkom.

„D, tu dyrbiſa tola bohacſi ludſo byđlicſ“, praji Marſa. „cſi maja taſſi rjany bōſodſęćowj ſchtom — a my ſaneho nimamy“, a ſapłafa.

„Budſ ſmęrom, Marſa,“ jej bratſſit praji. „Njebęſche to lube Bōſe dſęćę teſ kſhudny ludſi dſęćę, kaſ my ſmy? Wone teſ naſ njeſabudſe!“

„Nę, ty duſchny mały mužiko!“ daſche ſo nadobo hluboki hlōſ ſkſchęć, a kaſ pſchiwęty ſtejeſche pſched dſęćęomaj wſhōko ſroſčeny muž w kōſuchu a koſmatej cſapſy f dełhej cſmowej brodu, wot ſymy ſchęđſiwej, a ſdaſche ſo kaſ žiwy hodowny muž, rumpodich.

W jeha kſhutnymaj cſmowymaj wocſomaj blyſkotafſche ſo ſhſſa, jaſo ſo f dſęćęomaj poſhili a ſo pſchęćelnje praſheſche: „Kať wōj rēſataſ a hđſe byđlitaj?“

„ſa rēſam Hanſt a moja kſotſicſka Marſa.“

ſeho mōdrej ſmjerſkej rucſy poſaſowafſchtej na cſmowe twa=rjenje, w kotrymſ bęſchtej dſwē wotni zſle pod wſhōkej tſęchu a f totrejuſ ſo ſłaba ſwětloſęć dobywafſche.

„ſamle byđli naju kſhora macſ!“ praji wón.

„ſaj, a nana teſ nimamy“, dſęſche Marſa. „ſsmōj na hodownym hermanſu ſlowtowe mužiki a klantj pſchedawałoſ, ale moje klantj niſtō njerodſęſche, dofelſ rjane doſęć njebęchu“, piſchi tym ſkobafſche ſa klantſu, kotraſ f męſchka won tſęſche. „A f nam Bōſe dſęćę teſ njeſchindſe, dofelſ ſmy kſhudſi“, a f tym wob=ſamſny ſwoju rēćſ.

„A wone pať tola pſchindſe!“ Hanſt wōtrje rjeſny. „ſaſbui ſo, Marſa, ſo ſy tať małowęſja!“

„Bęſtaj nęť rucſe f macſeri domoj; ja chſu Bōſe dſęćę f wam pōſłacſ“, dſęſche ſuſy, ſo ſmęjo.

A kaſ na piſchitaſanje pocſęſchtej dſęćę ſi bęſeć, ſo ſo bōrſy wocſomaj ſuſeho mužſa ſhubiſchtej.

ſhwiłu hladafſche ſuſy myſłazy ſa dſęćęomaj, potom dſęćę kſhwatajo wrōćſo do jaſnje wobſwětlenego męſta, f kotrehoſ bęſche pſchifſchōł. Bōrſy bęſche w kſhlamach rjanu klantſu f wſhęćtom, twarſki ſaſchęſil a wſchelafſe hrajkſi naſupil, potom ſaſo w druhiſch kſhlamach płachęć a ruſajſy a mjeſke cſopke rubiſchſo. ſo tym, jaſo bę hiſchęce pola kſhlamarja wulki forb f jęđſu a poſhſnjazyym winom napjelnicſ dať, ſtupaſche wón, w ruſy ſe ſwěcſkami natſtany ſchtomif, a ſa nim poſkſuſobniſ f cſęſkim forbom f domej, hđſeſ Hanſt a Marſa byđleſchtaſ. Bucſ bęſche daloki, a tať męjeſche kſhwile, ſebi pſchemyſlicſ.

Hđſe mōhłoj tola jeha dſęćę pſchębſiwacſ? Dſiwnje! wonej teſ rēſafſchtej Hanſt a Marſa, kaſ tutej dſęćę! Wonej bęſchtej hiſchęce zſle mōlcſkej, jaſo bęſche pſched lętami pſches morjo f ſkoto=pytarjam jęł, ſo by wjaſy pjenjeſ ſa ſebje a ſa ſwojich ſaſłuſil. Wón bęſche ſonu a dſęćę pod ſchſit ſwojeju ſtarſchęju ſtajił.

Porēđſko bęchu piſchi jeha pucſowanju wot jeneho męſtna f druhemu powjeſęce wot njeju f njemu dōſchle. Potom pſchindſe ſaſoſne lęto, kſholera, w Hamburgu. Wot teho cſaſa njebē wón wot ſwojich domjazyſch ničſo wjaſy ſhonił. Wón bęſche wjele lęt dołho dſęłal, ale niſ podarmo. ſaſo bohatty muž bęſche ſo wón pſched tſjomi dnjemi do domiſny wrōćil. Wot teho cſaſa pytaſche wón f wulkej njeſęćępliwocſęcu ſonu a dſęćę.

Schtoſ bęſche naſhonił, bęſche ſlē doſęć. Piſchichodneſ ſtarſchęj bęſchtaſ ſemrjełoj, jeju kſęſu druſy wobſđlichu, ſona bęſche prjećſ cſahnyła a niſtō njewjedſęſche, hđſe. ſeho f jeneho polizajſſkeho wofrjeſa do drugeho pōſłachu, wón pſchępyta a wobhoni wſchē haſy, ale podarmo. Wón njemōſęſche ſaneje cſęrje namaſacſ.

ſrudny a ſatorhujeny bęſche ſo wón dſenſa wjećſor pſches haſy bludſil a piſchi tym na wbohej dſęćę ſi trjechil. Dofelſ nęť ſwojim dſęćęom ſaneho hodowneho wjeſela pſchihotowacſ nje=mōſęſche, dyrbeſchtej jo nęťſo tutej dſęćę męćſ, kotrejuſ bę jemu piſchpad do rukow pſchiwjedł.

Męſ tym ſtejeſche wón hiſo pſched wſhōkej cſmowej kſęſu a ſtupaſche ſe ſwojej cſęſu nahle huſke ſſhody horje. Piſchi durjach bęſche dſęćęazy hlōſ ſkſchęć. ſaſo horje dōndſe, ſaſwēćſi ſchtomif, ſlōčſi na durjowu klinku a — wón ſtejeſche jaſo hodowny muž f blyſchęćatym ſchtomikom ſrjedſa w kſhudobnej ſiwicſy.

„Maczi, Bože džěcžo!“ wykřaschtej džěczi.

Zuhy pak stupi, kwoju křmatu cřaptu w ruzy džeržo, t křorej žonje, kotraž na stółu pschi křachlach ředžesche.

Wona je řpodžiwanjom na njeho hladasche, a hlaj — pohladnywshi do jeho cřmoweho wot řlónza řbrunjeného woblicza, wona ř wyřkazyu hřořom cřepjetajzy kwojej ruzy t njemu wu-pschestrě.

„Zano, mój luby Zano! Ty njeřky mormy a tež nař njeřky řabyt!“ řlakařche řbožowna ř wjeřelocřzu.

Kař řchupřny padžechu řuřemu ř wocřow.

Wlěda, wot řhudobny a řtarosćze řschewřata žona řsched nim běřche Marja, jeha lubowana mandřelřka, a malej džěczi, řiř ř wulřimaj wocřomaj na hodowneho muřa hladaschtej, běřchtej jeha džěczi. —

To běřche řbožowny a wjeřelny hodowny řwjedřen, to běřche řustanje, řajřez njeběřche w tutej malej řhudobnej řtwicřzy řiřchćze řkřřchane byřlo.

„A widřřř ty, Marřa, řař prawje mějach“, džěřche řanřř kwojej řotřicřzy, „řo Bože džěcžo nař njeje řapomniřo? Wone je nam řařo hodowneho muřa nařcheho lubeho nanřa řařo řořřalo!“

Wřoha řhora žona pak řo řřches řajře wjeřele řorřř řařo wuřtrowi. Woni cřehnjechu ř řhudobneje řřtwicřři do řřaneho wobřdlenja, řdžez běřhu řbožownje řromadřze řivi.

Ř h ě r l u ř ě h .

Řřchecřřřřřřř řowitanja řwjatny řodow.

Řlōř: Řařcě dele cřłowřře džěczi, abo tež: Řřchřřzy řudřo wotřal cřahnu.

Řowitajny řwjaty řodny,
Řřwjedřen řařřnoř' wjeřela,
Řofelř řřchřřřřřř řlōřny
Řa mēřřřřř' řřchecřřřř
Řřches řōn narōd řesřřřř,
Řiř nam Bōh Řnjes řdari nōny
Řōřde řēto ř lubocřzu
A nam hnadu řřcřř wřřhu.

D, řřřō nōchřř řdženřa řpēwacř
Řřwalbu Bōhu wjeřřřřřř,
Řhēřřřř ř nami ř cřřcřř džēlacř
Řřwjatom' džēcřzu Bōřemu,
Řiř řo tu ř nam na řwēt řoda
A nam řwōju lubocřř doda
Ř tym, řo Wōřza řrořřřřř,
Řo nam řřcřř wōda wřřcř.

Ař, řař namakamy řłowa,
Řřłowa wēcřnej' řřwalbu tu,
Řiř by řořřřř ř nōwa
Řa tu Bōřu hnadu wřřhu,
Řiř nam řřajnje wōbradřřa
A nam wřřřřř dobre řařa
Řřches tu lubocřř řesřřř,
Bōřōh' lubōh' džēcřřř.

Duř řo řdženřa řřromadřřny
Řudny w Bōřej řwjatřřzy
Řřřřny řhēřřř řařpēwamy,
Řesř, řař cřř řpōdobny.
Ř tym mny řebje řwēřřřř,
Bōhu cřřcřř tež řřchřřřřř,
Řa řōh' wulřu řmřřřřř wřřhu
A tu řřřřř dobrotu.

Řořřřřřř, řař řdženř řpēwa
Řřromadřřřř wjeřřla,
Řřchecřřřřřř džēczi řřřa,
Řiř tu ř cřřcřř řařřa
Řřwalbu a džāř ř řhēřřřřř.
D, řař řřcřř řiř řpēw řřni,
Řařo řpēw řřř řāndželow,
Řiř tam řwēřř' ř pařřřř.

Řa te řary, řiř řu řomach
Bōřōh' džēcřřa řōřřař,
Řřch řu w řařcě a na řřřřomach,
Řiř řu řřřř řřřřř,
Řdženř řřches lubocřř Bōřōh' džēcřřa
Řřwōjřř lubny řřřřřř cřřcřřa,
Bōhu džāř řēž řařřa,
Řřwala řwēřa řbōřřřa.

Duř řēž řřřř řo řim řunacř
Řdženřa tu a wēcřřē řēž
Čřcřř a řřwalbu řřřřřřřř
Bōhu a řēž řesřřř,
Řo řēž řřřř řař te džēczi
Řřwalbu mēř řo wřřřř řwēcřř,
Řēř řřřř nařřř řiřwēřř
A řdny džēř wotřal tu.

Řunu řēž wē řamny řwēcřē,
Řdžez nař řwēcřř řitajř,
Wē řē řwjatēj Bōřej řēcřē
Řam džāř řdāřřa a řōnu
Řa tu lubocřř, řiř mny řwēřu
Wēř řmny řřches řrawu wēřu
Ř nařřřom' lubom' řesřřř,
Bōhu a ř řwjatom' řuchej.

Tam mny řřřř řařř řpēwacř,
Řpēwacř řřwalbne řhēřřřř,
Ř řāndžēřēř ř cřřcřř džēlacř
Bōřej řwjatēj řřřřř
Řa tu hnadu wřřcheho řbořa,
Řiř wōbradřř řřř Bōřa,
Řam řřches řřřřř řesřřř,
Řdny řřřřřřř do njeřřa.

Deutscher w Řorřřřřř.

Wjeřřna wōjřřř řřřřř ř řēta 1870.

(Řotracřřwanje.)

Řranjeni.

Řřařřna řřřwa řola Wōřřa řařōřřř nam wot wōbeřu řřřōw na 15,700 řřřřřřř; wot řřř řēžřřu w řřřřřřř a Řřřřřřř 4000. Řola nař na řřřřř řwōřē 900, w řřřř 500, na řāřē 96, w řōžřny řwōřē 10—60 muřř. Woni řdnyřřa, řāřōřřa a řřōřāř: Řē mni, řē mni! wōdu! řēnōž řāřřu wōdy! A mny řřēřřny a řřāřmny na řiř. Břřřny řāřřř řōmřali, ale mny řiřō nimamy. Woni řřřřř řřřřř. Řiř wjeřē je řiřō řař wumřřēlo. A řāřřa je řiř řmjeřčř! W břřřřřřř wōřāřa, řřřřřř řo ř bōřōřčēřē, řřařřřē řo w řmje waleřa, wōbřcřō w řmjeřřē nuy! D, wōjřna, řař řy řy řřřř!

Řař řřřřřřē nam luba řjedřēla! A hlaj, Bōh na njeřřu je wōžřāř wřřřřř řāřōřčř a řmřř řō. Wjeřōř řřřřřřē řō njeřřō ř cřōřřny mřōcřēřēř, řřmāņē řřřřřřē a wulřř řēřčēřř. D, řāřřa řnada! Bōhu džāř! Řēř mōžēř řō napicř a řwōje mūcřē řāřř ř řāņřu řōřōřčř.

Řřēřā řōmōř řōndželu 8. āugřřta, a wulřē řōhřēřāņē.

Řo řřēřēj řōmōř Bōřej řřřřřřē řēž řēřā řōmōř řudřř. Řřřřōdne wřř řuchu nūřř řūřčēřē a řřřřřřřř dāř lubocřē: řhēř, mūř, mřōř āřd. Řāřāř ř řāğēřřā řřřřřē řōņny wōř řēdžē a wřā nařche džēcřřāřa řōbu, je řřř řdžēř řōřpōduřō. Řāřāř ř řāņēřřřřřā řřchēpōda nam wřřchēřā řřōvřāņ, řēž řēř a řēņēřř, řřchēčēřē ř řāğēřāwā dāwāřu řřōřōlādu, řhōřē, řāřř, a wřāřu řōņē wōř řřāņēřř wōjāřōw řōbu. Ař, řāřř řōřřř bēřche řō wřřřř řa nař.

Dāwno řmny řiřō wūpōwjeřāř, řō řmny řyřē řōřřř mōřřny wōjāřōw řōhřēřāļi; řō řāř bēřhu řēnōž cřř, řōřřř bēřhu wō wřř řādnřř. Ař řēřō je řō wřřřř řōņřō řyřāřm muřř a řōņ, řiř řiřchēčē na řřřřřřē řēžāřu. Řař wūhřādu wōņi nēřō řō řřōř dnřā řřř tutej cřōřōcřē! Řmjeřřā wōř napjēřni řyř řōwēř, a řdny wēřřř ř řřřřřřā ř nam dūjēřche, njebēřche ř wutracřu! Řunje řřřřřē řřřřřřā: Řdny wřřřř wōbřdlerřō, muřōřō a řōny a mřōđřřā hnyřōm njeřōmřā řōřřny řāhřēřāčř, řōřēřāny řyř wjeř do řōřā. Řō řōmřāřche, řřchēřōž řřchēđ řřřřāř mējēřche řōžny řřāř. Řa řhřřř řřřōmāđřřř řō muřōřō, řōny a džēczi ř řōpāčēřē a řilōpāřē a mōřřřāřē.

Řēřō řřēř najřřēř řōņē řōhřēřāčř, řē řu řōřē, nabēžāņē a řmjeřdžā, řō njeje wutracř! Ař řař je wōřřřōņcřř? Džēřu wūřcř, njeje mōžno na tutej řāņēřřēj řōļi. Čřēřē je řpālicř! Řřēřō řō nāņōřř, řchēčēpōwř řō nāřwāř, ale řōřř wōđřimny, řō řyřřēř řyř řōlu řōřbāčř, řřēřē řiř wřřřř řōņē řpālicř. Řō řō řēž njeřōđři. Dūř řřēřē je do řāņny řmjeřāčř, řā mājā řūmā řōřēř. Řēřō džēčřny řō řōņē, řřřny, wōřny. Ař řē řō řpōřřřřř řřchēđ řyřm hřōřny řmjeřdžēņōm. Řyř řōmřāřu, a ř wulřēj řōřu řwōřōřřřny nēřōřē. Bōřny řāř wōđřāřmny, řō řēž řō mōžno njeřūdžē, řōřēř mōhři hēwāř řyřēņē řōřō wōřcř. Řař njeřōřā nam řiřō wřřchē, hāč řōņē řē řēņřu řōřēř, řař wjeřē hāč je mōžno. Řēřō řu nařche wōhē řōny a džōwři wūřāļi, řař je řō řim dny hāčřř, njeje ř wōřřāņřu. Řāđny džřw njeřy řyř, řdny řyřu wřřřř řřřōři — ale řēřō řēři řřēřř? řāhřēřāčř abo mōř do wřř řōřāčř — jēne wot wōbeřu.

Řōřōm wōbřōcřřřny řō ř řādnēņny wōjāřāř. Wulřē řōny řuchu řāř a řēř wūřēřē, řdžez řiř řunje najřřāř řēžēřche, a řāř řuchu ř řyřēj dāřřu nūřř řřāđžēřē, 4—6—10—20—30, řa řym, hāč řō namāřāřu, řřchēčēřēřō a njeřřchēčēřēřō, wřřřřř řřōmāđē. Řēřō řōžny je? Řēřō řō wē? Řdžē jeha řōlēřā řāřā? Řōřā řōņřā wutřōbā řō jeha řā řāmā? Řēřō wō njehō řlāřā? Ř řāřēj dūřřu je řē řwēřā řōhř? Bōh řō wřřřřō wē. Řřēř wōņi wōřōcřřu hāč do wulřēho dnřā hōřēřāčřā. Řēř nam je, řō řiř njeřōžēřny do řāřčēřā řōřōřčř a je řpēwāņōm řōhřēřāčř, řāř řō řō řřchēčēřāřāř řřřřřřřā, — řō njeje mōžno, řiř je řřchēřēřē. Řař řmny řyřē džēř džēřāļi, ale řēđmā džēřāř džēř mōřřny řōhřēřāļi. Wōđřāřmny, řō řāři hōřōw njeřūdžēřny. Řēhō řā řuchu dāřche wřř wō řōmōř řōřchēņē, a wōņē řřřřřřřā a řōmřāřu, hāč řēž řōřēđni řwōj řōw namāřā. Řō řāřēřē řēřē hāč řyřēņē. Wēřā, řař nařche řōlo nēř wūhřāđāřche, řūpā řřř řūpē, řāņē řōhřēřēřēřō. Řālicřř na 800 řāřřř řōwōw. Řdny w řōžřny řōwē jēnōž džēřāčřō řēžāřu, dā řmny 8000 muřř řāhřēřāļi. Wēřē řāř řiř wōjāř, wjeřē wōjāř. — Řpīcē w mēřē!

(Řřōņēņē řřřřōđny.)

S o d y!

Kak mje dživnje pohnuja
Wasche synki, swony hodow,
Riž nam powjesč dawaja:
Snada skhadža nam do domow,
D, ja hym tak wjekeły
Na tón hwjedžen hodowny.

Žlobit steji w lilijach,
Wyšče doma hwěda hwěczi,
Sandželjo šu w radosčach,
Češeč budž Bohu! i njebja synčzi,
Sa tež dženka jaspewam
Bohu češeč a khwalbu dam.

A šbožu dženš' šo ponowja,
Schtož šo prjedy sta, ša dušchu,
A Bethlehemej khwataj ty!
Tak te swony kłincječ šlyšchu;
Wutroba duž khwataj dha,
Šbōžnik pschindže twoje dla.

S pastyrjemi hmešch nětk ty,
S kralemi wot ranja čahnyč,
S nimi štrōschtnje, wješečy
Psched šbōžnikom dele padnyč,
Njesastorcž mje khudeho
D, mój luby Šesuko.

Nimaseč tež ty šloteho,
Wyruch a niz maru šobu,
Dha jom' pschinješ ša to wscho
Žadosč wutroby nětk šobu,
Wón ju rady horje wša,
Brawny pucž či potaša.

Slaj, wón rucžy lubošne
Wupšchestrje tej studije hnady,
Bój, tak tebe prošneč chze,
Budž tej' hnady džeczo rady,
Dži, hdyž hnady doštanjeseč,
Šunu šbōžny počehnjeseč.

Duž dha chzemny rady hieč
A šo jemu žyle podacž,
Šwětneho šo wostajicž,
Šenož stajnje ša nim žadacž
Do pošlednjoh' šdychnjenja,
Šacž hym pola Šesuka.

E. Šelaš.

Wšchelate i bliska a i daloka.

— We wučerštwje Budyškeho krajnostawškeho seminaru stanu šo pschichodnje mnohe pschemenjenja, kotrež tež naš Šerbow šajinuja. Anjes wyschšchi wučerš Giedler, kotryž je wot l. 1858 na seminaru štutkował, štupi i nowym lětom dla šhorowatošče se šlužby. Na jeho městno šo Šerb ša wučerja na Budyški seminar njepostaji, hacž runje by šo drje tež mješ šerbškim wučerštwom khmana mōž namakala. Ša wučerja šerbškeje rēcze (4 hodžiny ša tydžen) je šo k. Polan, wučerš pschi mēschčanskej schuli, powołał. Šutry psche-šydl šo k. seminarški direktor schulski radžicel dr. Šan Müller do Draždžan, šo by direktorat seminaru w Bjedrichowym psched-mēschje nastupil. Anjesaj wyschškej wučerzej Schleiniž a Frenzel, kotrajž bēschtaj hižo ša čaš njesapomniteho direktora Leunera Šerbam stajnje pschitšilenaj, pōndžetaj na kōnz schulškeho lēta na wumjenš. Anjes dr. Kōger, nam jnaty je wšchelakich psched-noschlow w konservativnym towaštwje, je šo na nowy jutry šałożomny seminar do Frankenberga powołał. Šchto do wu-prōšdnjenych městnow šastupi, njeje hiščeže snate. Ša k. Giedlerja poščejele ministerstwo l. januara k. dr. Trenklera ša nakhwilneho wučerja do Budyšchina.

— Njekhwacžidliški Boži dom je rjany hodowny dar doštal.

Anjeni profesor Šfuhlowa je rjany čašnik we šwojej wulkei lubošči k Božemu domej darila. Nowy čašnik je žyle po nowym waschnju a wudofonjenju w Šipsu dželanj, kaješoh drje hiščeže w žanej šerbškej wošadže na kraju nimany. Kajkež mamy wēžine čašniki pola naš, maja šo wone kōždy džēn nacžahnyč. Šōnle nowy čašnik pak je tak šloženy, šo trjeba šo jenož wob-tydžen nacžahnyč.

— W Minakale je nětko nowa schula dotwarjena. Teho dla je šo tež druhe schulste městno ša šerbškeho wučerja wupišalo. Šacž Minakalska wošada na šwoje wupišanje žaneho samolwjenja doštanje, je dwēlowaze, dofelž na šerbškich wučerjach pobrachuje. Ša naške šerbške schule w Šafškej wšchal je i wužitkom bylo, šo staj w pošlednim čašu dwaj šerbštaj wučerzej i Šruskeje do Šafškeje pschischłoj; i tym pak tola njeje hiščeže wučerškej uuih mješ Šerbami wotpomhane, dofelž je šako wučerška nusa w Šruskej wjetšcha, hdyž staj tam dwaj Šerbaj woteschłoj.

— W Tetowje, hdyž je pobocžna žyrkej Šichschowškeje wošady, njemēšesche Boži dom žaneje wēže. Nětko pak je šo na štary Boži dom rjana wēža natwarila a na nowu wēžu je šebi wošada rjane swony lecž dala, tak šo ma Tetowška wošada nětko rjanu do kraja šhladowazu wēžu, i kotrečež swony i rjanym šynkom nutrynych wołaja do rjanych Božich šlužbow.

— Nowe lēto šo bliži a kōždy šebi do domu protyfu wob-štara. Do šerbškeho doma šluscha šerbška protyfa. A my mamy rjanu šerbšku protyfu, kotraž mōže šo i kōždej nēmškej runacž. Duž, lubi Šerbja, kupeče šebi našču rjanu šerbšku protyfu!

Gody, wjekeły hwjedžen!

Gody šu hwjedžen šbōžneho wješela. Šdyž šy šo šam tak prawje šawješelič, chzešch tež druhim to šame wješele šobudželič, šo bychu tež woni nēschto wo wulkei lubošči šhonili, kotraž je šo wšchemu šwētej štala. — Lubošnje je, šlyšhecž, tak šo hodowny hwjedžen w Šchwejdškej a Šorwegškej šwjeczi. Niz jenož w hrodach bohatty šo wješela a wohenje šo šapala a wōtije šo wyska, nē, tež w hētach khudych šo wješele žiwjenje hiba a šamo w jastwach maja šwētko. Pucžowazym je na tutym dnju kōždy dom a kōžde durje wotewrjene. Mēstno pschi khachlach a blidže kōždy namaka, a šchtož pschindže, je wutrobnje witany. Teč na šwērinu šo w štarazej lubošči dopomnja. Škōt w hrōdži a domjaze šwērijata na hodownym dnju bohacžišcho hacž hevat žyrobje doštanu. Ani na ptaki pod njebjekami šo njesabudže. Psched wšchittimi brōžujemi a we wšchēch dworach šu dolhe žerdže postajene a na wjetšchu i kōšami natyšane, a tak šjesštaroščišwym špēwarjam pod njebjom rjane wobradjenje škieža, kotrež wone i wyskanjom witaja a bōrny k šebi bjeru. — Tak šo wšcho rjaneho hodowneho hwjedženja wješeli.

M. H.

Nēschto i rošpominanju.

Šsriedža dweju hwēzow.

Duchomny Ahlfeld juntrōčž wupraji: „Ty wjedžesche šwoje žyle žiwjenje šriedža dweju wulkeju hodowneju hwjedženjom, prē-njeho, hdyž šo tōn Anjes narodži, pošlednjeho, hdyž wōn w šwojej majestōšči pschindže; prēnjeho, hdyž wōn jako džeczo hnady pschindže, pošlednjeho, hdyž wōn jako kral a šudnik pschindže. Tak khodžišch šriedža dweju hwēzow; jena hwēczi wot ranja, druha wot wječora. Daj šo roškwēticž wot prēnjeho!

Bohatty muž juntrōčž šwojeho šlužownika k Melanchtonej pošla a da šo jeho prafchecž, čžeho dla w hodownym šhērłuschu rēka: „Šam je šo džēnš narodžilo wot knježny džēcžatko!“ Melanchton jenož wotmolwi: „Šrafchej šo twojeho knjeja, hacž wōn tež džēnša hiščeže šbōžnika njetrjeba.“ A to bēšche dobre kšchescžijanske wotmolwjenje, pschetož my teho hodowneho džēcžča ani dnja, ani hodžiny parowacž njemōžemy, dhyrbimy šo hiščeže džēnša, jedyn džēn a wšchitke dny mēcž.

Daliske dobrowōlne dary ša wohe armeniske šyroty:

Š Rotecžanškeje wošady:

Wot njemjenowaneje psches k. šararja Šarbarja . . . 30 hr.

Šsmilnej wutrobje, kotraž je šo i bohatty darom hody na wohe wopušchčene šyroty dopomnila, wupraji hnuty džak

Gōlcž, redaktor.